

Въ това време изъ далечъ, отъ морето са зачу вдъхновенна пѣсня, съ смѣлостни трептения на крилата си са възнесяше въ това тѣмно южно небе съ неговите свѣтли звѣди. Нѣхъ я нѣколко гласове.... Видимо, пѣвците бѣхъ одушевлени, видимо всичките ги съединяваше нѣщо си общо....

— Знаете ли, какво тѣ пѣятъ? попита Скобелевъ.

— Не.

— И азъ тѣй сѫщо незнайахъ. Но попитахъ, казахъ ми... Не първий пѣтъ азъ слушамъ... Това еж гърци, млади гърци отъ цариградските дюкянни. Търговци, а пѣятъ за бѫдѫщата слава на елините, за всемирното могѫщество на Гърция, за това, че и това море, и този вѣченъ градъ, ще да принадлежатъ на тѣхъ, за това, че всичките народи ще дойдатъ и ще имъ са поклонятъ и ще имъ дадатъ новата Гърция, на тѣзи нови варвари, свѣтлината на науката, сладостта на свѣтътъ и величието на свободата.... Ето за какво пѣе малката, съвесѣмъ малката Гърция, тази инфузория на Европа... И поглѣднете, съ какво увлечение, сила и страсть!... А ний!... Ехъ, лошо ми става даже....

Наскоро азъ бѣхъ длѣженъ да отидѫ въ Россия.

Скобелевъ са прощаща съ мене въ отрядътъ си.... Азъ тогава го оставилъ силенъ, здравъ, бодъръ....

Той още са пѣляше. Той не бѣше великанъ, но вече въ него са явяваха задатки на великанъ вождъ... Слѣдъ войната той стана много по сериозенъ. Много видѣ и на много са научи.

— Какво да ви проводя отъ Питера?

— Книги, книги и книги... Венчко, което прѣзъ това време са е издавало и талантливо... Но голѣмо удоволствие вий не можете да ми направите....

Азъ изнесохъ съ себе си нѣколко вѣторженно удивление къмъ тази богато-надарена натура и венчко, което азъ слушахъ отпослѣ за дѣйствията на Скобелева, всичко, за което той ми пише, само питаяхъ това чувство. Въ епохата на общото недоволствие, когато венчки подъ влиянието на берлинскиятъ конгресъ и малодушието на нашата дипломация, отиущахъ рѣцѣ и навеждахъ глави, когато бѫдѫщето са покриваше съ облаци и последнитѣ луци на слѣнцето безсрѣдно процадахъ въ тѣмната мъглиста мракина, Скобелевъ не изгуби нито енергията си, нито жаждата на дѣлoto. На противъ той, като солдатинъ, стояше на свойтъ постъ. Когато женитѣ мироносници на дипломацията расчленихъ България, Скобелевъ тутакси са